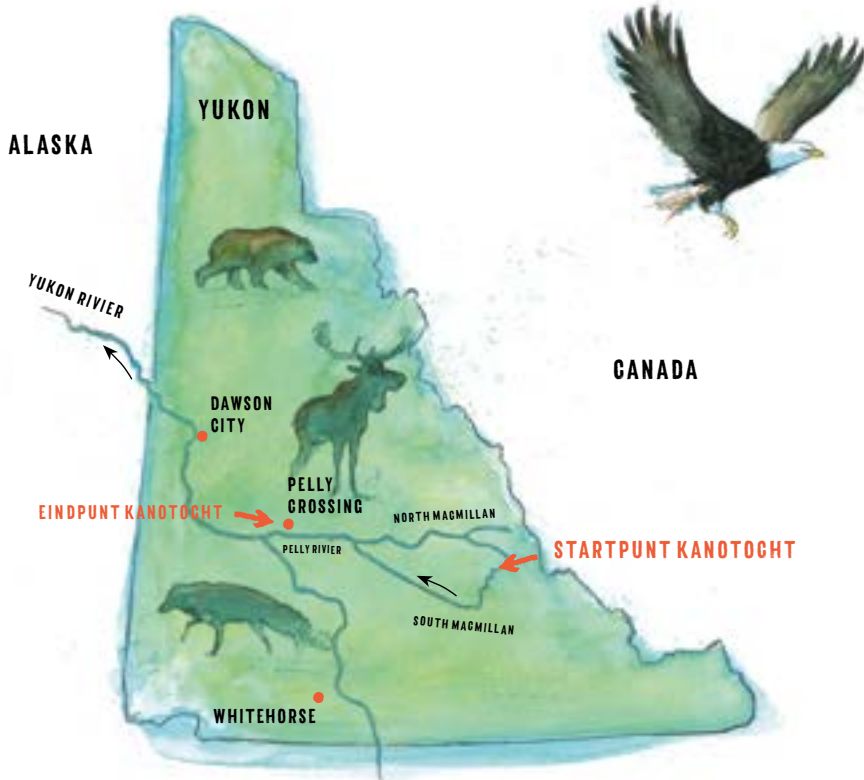

1 – HET BEGIN

Opgekruld ligt hij op de grond. Zijn knieën raken bijna zijn kin. Een scherpe rots-punt prikt als een priem in zijn rug, maar het doet hem niets. Zijn kleren zijn drijfnat en hij is koud, verkleumd tot op het bot. Zachtjes rilt hij. Zijn hoofd rust op zijn armen. De ogen gesloten. Droomt hij of is dit werkelijkheid? Beelden van versplinterend hout en opspattend, koud water schieten als lichtflitsen door zijn hoofd. Een luide gil klinkt als een eeuwige echo in zijn oren. Koude rillingen halen hem telkens terug naar de werkelijkheid. Is het echt waar? Hij is te zwak om het echt te beseffen. Af en toe zakt hij slaperig weg, bijna bewusteloos. De kou heeft hem in zijn greep. Hij is onderkoeld. Roerloos ligt hij op de bosgrond. Dan weer schrikt hij plotseling wakker. Hij ruikt de schimmelige geuren van aarde, mos en dennennaalden. Een zwarte mier kruipt kriebelend over zijn bovenarm naar zijn hoofd en in zijn warrige, donkerblonde haar. Erik zakt langzaam weer weg.

Het is nog vroeg in de ochtend. De nevel hangt laag over golvende bedden van heldergroen mos. Machtige dennenbomen reiken door de nevel heen naar de hemel. Aan enkele takken hangen lange slierten baardmos als slingers naar beneden. Volgezogen met nevel druppelen ze onophoudelijk. In de verte klinkt het geruis van een rivier.

hem dat na. Hij wist precies hoe het allemaal werkte. Zijn ouders hadden hem alles tot vervelens toe haarfijn uitgelegd. In Vancouver moest hij overstappen op een andere vlucht naar het verre noorden, naar Whitehorse, waar Ben woonde. Op het vliegveld van Vancouver had hij zijn ouders nog een appje gestuurd dat alles in orde was en dat hij snel weer contact op zou nemen.

Whitehorse ligt in het hoge noorden van Canada. Het is de hoofdstad van de provincie Yukon. Ben had hem veel verteld over Yukon. De provincie ligt ten oosten van Alaska en is twaalf keer zo groot als Nederland! En er wonen heel, heel weinig mensen, misschien enkele tienduizenden. In Eriks woonplaats Zeist wonen minstens twee keer zoveel mensen! Erik had voor zijn reis elke dag op *Google Maps* het gebied bekeken en bestudeerd. Wat was het groot! Erik kon er zich eigenlijk geen voorstelling van maken. Tijdens de helikoptervlucht naar de South MacMillan had hij zich al verbaasd over het eindeloos grote gebied. Yukon is een enorme wildernis van duizenden meren, besneeuwde bergen, uitgestrekte toendra's, donkere dennenbossen en heldere rivieren. Een wild en ruig gebied waar bruine beren, elanden en bevers voorkomen.

Zijn oom Ben en tante Thea verhuisden meer dan dertig jaar geleden vanuit Nederland naar Canada. Hij was bioloog en deed onderzoek naar zalmen aan de universiteit van Vancouver. Erik begreep meestal niet zoveel van zijn verhalen over zijn onderzoek, maar het klonk wel interessant. Na zijn pensionering waren zijn oom en tante van Vancouver naar Whitehorse verhuisd. Ze wilden graag meer in de natuur wonen. Dat kon maar al te goed in Yukon. Nu woonden ze al meer dan vijf jaar in het koude en woeste noorden van Canada.

Ben is een rustige man van een jaar of zestig, beetje kalend en niet groot. Eriks vader is de jongere broer van Ben, die elf jaar ouder is. Ben is klein van stuk, maar wel oersterk. Hij spreekt weinig. Dat maakt hem een beetje mysterieus.

*Hooft prima, als je er
een wilt zien, moet je
zelf heel stil zijn*

*Groot gewei, zo'n
gewei heet een
schoffelgewei*

*Ogen zijn wel groot, maar
hij ziet niet zo goed*

*Een opvallende neus,
ruikt uitstekend*

*De dikke, grijsbruine
vacht beschermt tegen de
bittere koude in de winter*

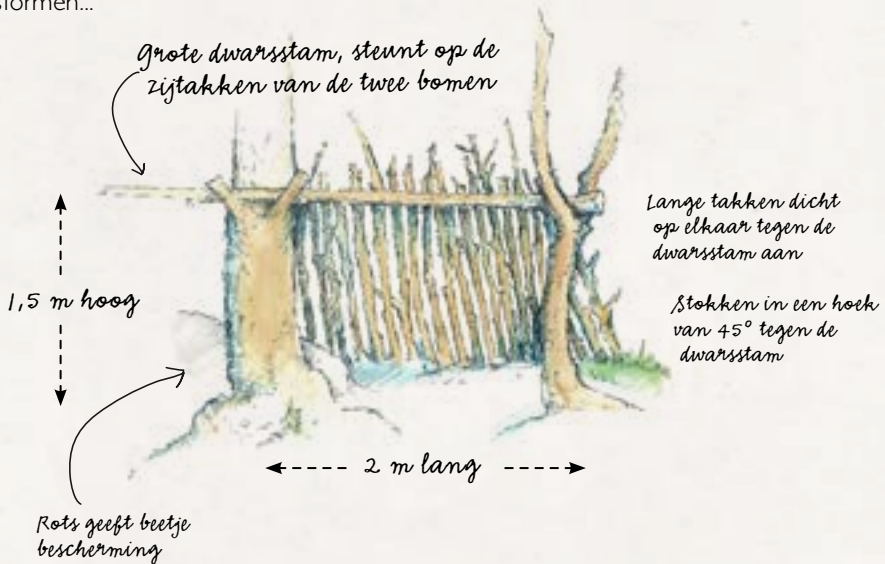

DE ELAND

In Yukon leven veel elanden. Het zou geweldig zijn als ik er eentje kan zien. Stel je voor, zo'n machtig dier in het wild. De mannetjes, de stieren, kunnen wel 600 kilo wegen! De vrouwtjes, de koeien, zijn kleiner en wegen zo'n 400 kilo. Ze hebben lange poten; dat is handig als er in de winter veel sneeuw ligt of als ze door het moeras lopen. De stier heeft een enorm gewei. Ik zal nog een keer een tekening maken van het gewei. Elanden ruiken en horen goed, maar ze zien niet zo goed. Ze eten vooral bladeren, twijgen en bast.

EENVOUDIGE SCHUILHUT BOUWEN

Weet je nog, de regel van drie: je kunt drie uur zonder onderdak. Nou luistert dat hier in Yukon in de zomer niet zo nauw. Maar ik vind het toch wel verstandig om een schuilhut te bouwen. Nu is het mooi weer, maar het kan ook gaan regenen of stormen...

*Nachtvuur
Niet te schuin, niet te steil
Zo'n handig systeem!*

*Log cabin-vuur
brandt heel lang*

*Tipivuur, in de vorm
van een indianentent*

*Langvuur, ideaal
voor de nacht*

Tipivuur. Dit is mijn manier om een vuur snel aan te krijgen. In het midden leg je de tondel en daarop kleine takjes en daarop en omheen grotere takken in de vorm van een tipi.

Een *log cabin* is een blokhut. Een vuur in de vorm van een blokhut. Als je weg moet, om bijvoorbeeld eten te zoeken, bouw dan een vuur als een *log cabin*.

Een langvuur. Als de nachten koud worden is een langvuur de oplossing. Je kunt er naast gaan liggen en je blijft de hele nacht lekker warm. Je stapelt een paar lange stammen op elkaar. Zorg er wel voor dat er voldoende lucht doorheen kan stromen. Als de stammen elkaar te veel afsluiten, kun je ze op dwarsstammetjes leggen.

Timmersteek

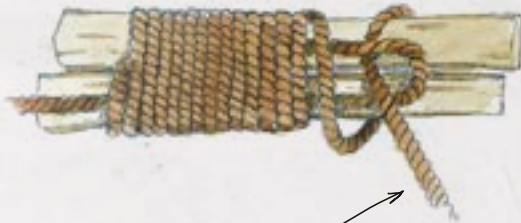
Takeling

Eerst touw door de lus trekken

Paalsteek

Dan aan dit touw trekken om het vast te zetten

Vissersknoop

Ziet er ingewikkeld uit, maar is het niet

Volg het donker- of lichtgekleurde touw

de berg gedoopt. Skookum betekent groots, dapper of sterk bij de indianen. Erik vindt het wel een toepasselijke naam voor die machtige berg: Mount Skookum.

Skookum was ook een indiaan die een grote rol speelde in de begintijd van de *Gold Rush*. Zijn oom had hem veel verteld over de goudzoekers die aan het eind van de negentiende eeuw in het Yukon-gebied naar goud zochten. Skookum Jim was één van de vijf mensen die in 1896 op een van de grootste goudaders stuitten die ooit gevonden waren. Ze waren aan het jagen en zochten naar wild, maar vonden goud. Dat was het begin van de beroemde *Gold Rush* in Yukon. Tienduizenden

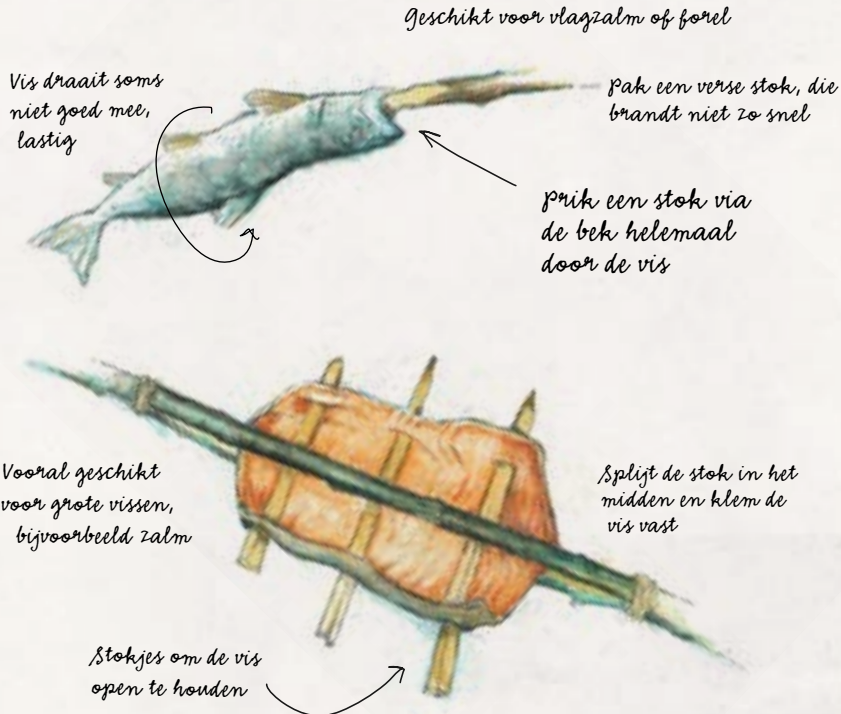
mensen trokken naar dit gebied, bevangen door de goudkoorts. Er kwam een ware volksverhuizing op gang. Allen hoopten in korte tijd steenrijk te worden, maar velen bereikten niet eens het gebied waar de bodem rijk aan goud is. De goudrijke dalen en berghellingen waren alleen te voet en per vlot te bereiken. De weg erheen, over smalle, hoge, besneeuwde passen, was zo zwaar dat duizenden mensen bezweken door uitputting en koude. Op oude vergeelde foto's uit die tijd zie je een lange, lange stoet van traag lopende en zwaar bepakte mannen de berg op sjokken. Na deze moeilijke en uitputtende bergpas volgde de tweede uitdaging: de Yukon rivier. Het goudrijke gebied was alleen via deze rivier te bereiken. Met gammele bootjes en zelfgebouwde vloten bedwongen ze de stroomversnellingen van de Yukon, maar velen verdronken in het ijsskoude water. Eenmaal in het gebied aangekomen was het nog maar de vraag of je naar goud mocht en kon zoeken, en was het al helemaal de vraag of je het waardevolle metaal ook vond. En ja, sommigen vonden goud, maar zo weinig dat ze daarmee net hun reis konden betalen. Een groot deel van de goudzoekers stierf van honger, kou en uitputting. Slechts een handjevol gouddelvers had het geluk echt rijk te worden.

Erik wil richting Mount Skookum lopen. Op de top, of misschien al halverwege de top, kan hij een beter beeld van de omgeving krijgen. Voordat Erik op pad gaat, loopt hij ook nog naar de plek waar de meeste frambozenstruiken staan. Dan heeft hij voor de lange voettocht tenminste nog iets gegeten. Een eindje verderop vindt hij geen frambozen, maar een grote bramenstruik vol met rijpe bramen. Heberig eet hij de vruchtjes op. Zijn lippen en tong kleuren donkerrood. In zijn ongeduld haalt Erik zijn handen

VISSEN ROOSTEREN

Vissen kun je op verschillende manier roosteren boven het vuur. Draai de vissen regelmatig en houd ze niet te dicht bij de vlammen. Een vuur met veel gloeiende houtskool is beter dan een vuur met hoge vlammen. Let erop dat je ze niet te lang roostert, ze zijn sneller gaar dan je denkt.

Deze vis is net zo kostbaar als duizend diamanten, denkt Erik.

Hij staat op, legt de vis op een rots en loopt met de fuik onder zijn arm terug de rivier in. Hij plaatst de visfuik weer tussen de stenen dammen in de hoop vandaag nog meer vissen te vangen.

In het kamp port Erik het vuur op en legt er een paar extra houtblokken op. Binnen enkele minuten is het een mooi, groot vuur. Hij loopt naar een wilg en hakt met zijn bijl een vingerdikke tak van ongeveer een meter af. Tijdens het teruglopen maakt hij met zijn zakmes een punt aan de tak. De nog verse en vochtige tak zal niet zo snel vlam

zwarte beer

grizzly

Lange klauw

BEREN

Er komen verschillende soorten beren voor in Yukon. De grote grizzlybeer is een soort bruine beer, maar de grizzly is groter en zwaarder dan de bruine beer. En dan is er de zwarte beer, dat is echt een andere soort en kleiner dan de grizzly en de bruine beer. De beren zien er log uit, maar ze kunnen bliksemsnel zijn. En... met hun scherpe klauwen zijn zwarte beren ook nog eens goede boomklimmers. Grizzly's klimmen minder vaak in bomen.

Ze krassen met hun sterke klauwen in de bast van een boom of bijten de schors eraf. Beren markeren zo de boom om aan te geven dat dit hun gebied is.

Ze wrijven ook met hun rug tegen de boom.

het koken en borrelen komt na een tijdje de roest los en kleurt het water diepbruin. Hij gooit het roestwater weg en vult de pan met een beetje zand. Zo goed en zo kwaad als het gaat schuurt hij de pan met het zand schoon. Na het schuren spoelt hij de pan om met schoon beekwater. Als het water opnieuw kookt, legt hij de twee vissen in de pan. In de blokhut, waar het eerst muff en schimmelig rook, verspreidt zich nu een geur van gekookte vis. Heerlijk, wat een feest! Na een kwartier lijkt de vis klaar. Erik heeft nog nooit een vis gekookt, dus hij doet alles maar een beetje op de gok. Eigenlijk zou hij nog wat zout of kruiden moeten hebben. Met zijn mes snijdt hij een klein stukje uit de vis. Erik sluit zijn ogen en proeft: de vis is perfect, ook zonder kruiden.

De wind is buiten wat toegenomen. De kleine wilgen op het eilandje voor de hut in de North MacMillan bewegen in de wind. Erik kijkt, terwijl hij van zijn vis smult, door

BERKENBAKJES MAKEN

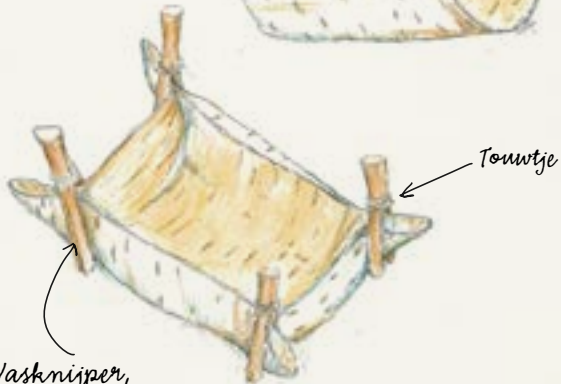
Ik moet telkens naar de beek lopen om water te drinken. Dat is best onhandig. Daarom heb ik een aantal waterbakjes gemaakt van berkenbast. Zo'n waterbakje is snel gemaakt. Je kunt er natuurlijk ook andere dingen in bewaren.

Snij voorzichtig een rechthoekig stuk bast van een (dode) berkenboom. Zoek een stuk bast uit waar geen knoesten en beschadigingen in zitten. En, hoe gladder de bast, hoe makkelijker het werkt. Maak het bakje niet te klein. De afgesneden bast moet minimaal 30 x 30 centimeter zijn, dan voorkom je dat de bast breekt als je die samenvouwt.

Maak ook vier kleine stokjes en snij deze aan één kant in. Dat worden een soort primitieve wasknijpers. Vouw nu de hoeken van de berkenbast samen en plaats op elke hoek een wasknijper. Als het stokje dreigt te splijten, bind het dan af met een touwtje. Makkelijk toch!

*Werk met een scherp mes,
snij altijd van je af*

*Zoek een gladde,
onbeschadigde stam of tak*

*Wasknijper,
5 cm lang*